

Četvrtak, 16. veljače 2017.

P8_TA(2017)0050

Proračunski kapacitet europodručja**Rezolucija Europskog parlamenta od 16. veljače 2017. o proračunskom kapacitetu europodručja (2015/2344(INI))**

(2018/C 252/24)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za proračune i Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku, u skladu s člankom 55. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune i Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku te mišljenja Odbora za ustavna pitanja i Odbora za proračunski nadzor (A8-0038/2017),
- A. budući da aktualna politička klima i postojeći ekonomski i politički izazovi u globaliziranom svijetu nameću potrebu za dosljednim i čvrstim odlukama i djelovanjem EU-a u određenim područjima kao što su unutarnja i vanjska sigurnost, zaštita granica i migracijska politika, stabilizacija našega susjedstva, rast i radna mjesta, posebno borba protiv nezaposlenosti mladih, i provedba sporazuma s Konferencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama održane 2015.;
- B. budući da je europodručje, nakon uspješnoga uvođenja eura, pokazalo nedostatak konvergencije, političke suradnje i odgovornosti;
- C. budući da je zbog raznih kriza i svjetskih izazova potrebno što prije ostvariti kvalitativan napredak europodručja u pogledu integracije;
- D. budući da su za članstvo u zajedničkom valutnom području potrebni zajednički instrumenti i solidarnost na europskoj razini te preuzimanje obveza i odgovornosti svih država članica koje u njemu sudjeluju;
- E. budući da je u europodručju potrebno vratiti povjerenje;
- F. budući da je za ostvarenje potpune koristi zajedničke valute potreban dobro definiran plan u kojem se odražava sveobuhvatan pristup uz istodobno jamčenje održivosti te valute i postizanje ciljeva stabilnosti i potpune zaposlenosti;
- G. budući da to podrazumijeva dogovoreno dovršenje uspostave bankovne unije, ojačan fiskalni okvir koji može apsorbirati šokove te poticaje za strukturne reforme pogodne za rast kojima će se dopuniti aktualne mjere monetarne politike;
- H. budući da su fiskalni kapacitet i kodeks konvergencije povezan s njime ključni elementi u tom pothvatu, koji može biti uspješan samo ako se odgovornost i solidarnost usko povežu;
- I. budući da je uspostava fiskalnog kapaciteta europodručja samo dio mozaika kojemu među njegovim članicama, i sadašnjim i budućim, nedostaje i izražen europski duh potreban za novi početak;
1. usvaja sljedeći plan:

Četvrtak, 16. veljače 2017.

i. Opća načela

Prijenos suvereniteta nad monetarnom politikom nameće potrebu za alternativnim mehanizmima prilagodbe, kao što su provedba strukturnih reformi za poticanje rasta, jedinstveno tržište, bankovna unija, unija tržišta kapitala za stvaranje sigurnijega financijskoga sektora i fiskalni kapacitet za nošenje s makroekonomskim šokovima i povećanje konkurentnosti i stabilnosti ekonomija država članica kako bi europodručje postalo optimalno valutno područje.

Konvergencija, dobro upravljanje i postavljanje uvjeta koje će se provoditi preko institucija koje će snositi demokratsku odgovornost na razini europodručja i/ili na nacionalnim razinama od ključne su važnosti, prije svega za sprječavanje stalnog prijenosa sredstava i moralnog hazarda te neodržive javne podjele rizika.

Kako se veličina i vjerodostojnost fiskalnoga kapaciteta budu povećavali, on će doprinositi vraćanju povjerenja financijskoga tržišta u održivost javnih financija u europodručju, čime će se, u načelu, omogućiti bolja zaštita poreznih obveznika i smanjenje javnog i privatnog rizika.

Fiskalni će kapacitet obuhvaćati Europski stabilizacijski mehanizam i posebni dodatni proračunski kapacitet europodručja. Proračunski kapacitet uvodi se paralelno s Europskim stabilizacijskim mehanizmom i ne dovodeći ga u pitanje.

Kao prvi korak, posebni proračunski kapacitet europodručja trebao bi biti dio proračuna Unije, povrh iznosa sadašnjih gornjih granica višegodišnjega financijskog okvira, i trebale bi ga financirati članice europodručja i države korisnice u obliku izvora prihoda o kojem će se dogovoriti države članice korisnice i za koji bi se trebalo razmotriti dodjeljivanje prihoda i jamstava; kad dođe u redovno stanje, fiskalni kapacitet mogao bi se financirati vlastitim sredstvima, u skladu s preporukama iz Montijeva izvješća o financiranju EU-a u budućnosti.

Europski stabilizacijski mehanizam, usporedno s ispunjavanjem zadaća, trebalo bi dodatno razviti i pretvoriti u europski monetarni fond (EMF) s dovoljno velikim kapacitetom kreditiranja i zaduživanja i jasno definiranim ovlastima, kako bi apsorbirao asimetrične i simetrične šokove.

ii. Tri stupa fiskalnoga kapaciteta za konvergenciju i stabilizaciju europodručja

Fiskalni kapacitet trebao bi ispunjavati tri zasebne funkcije:

- kao prvo, trebalo bi poticati gospodarsko i socijalno usklađivanje unutar europodručja radi jačanja strukturnih reformi, moderniziranja gospodarstava i poboljšanja konkurentnosti svake države članice te otpornost europodručja, čime bi se ujedno doprinijelo i kapacitetima država članica da apsorbiraju asimetrične i simetrične šokove;
- kao drugo, zbog razlika u poslovnim ciklusima država članica europodručja koje proistječu iz strukturnih razlika ili opće ekonomske osjetljivosti potrebno je riješiti problem asimetričnih šokova (situacije u kojima jedan ekonomski događaj utječe na jednu ekonomiju više nego na neku drugu, primjerice kad se potražnja u određenoj državi članici uruši nakon vanjskoga šoka na koji država članica ne može utjecati, a u drugima ne);
- kao treće, simetrične šokove (situacije u kojima jedan ekonomski događaj utječe na sve ekonomije na isti način, primjerice variranje cijena nafte u zemljama europodručja) trebalo bi rješavati radi povećanja otpornosti europodručja u cijelosti.

S obzirom na te ciljeve, trebat će razmotriti koje se funkcije mogu ostvariti u postojećem pravnom okviru Unije, a koje će zahtijevati prilagodbu ili izmjenu Ugovora.

Prvi stup: kodeks konvergencije

Zbog aktualne ekonomske situacije potrebna je strategija za ulaganja usporedno s fiskalnom konsolidacijom i odgovornošću do kojih će se doći poštovanjem okvira ekonomskog upravljanja.

Četvrtak, 16. veljače 2017.

Uz Pakt o stabilnosti i rastu, kodeks konvergencije, usvojen redovnim zakonodavnim postupkom i kojim se uzimaju u obzir preporuke za pojedine zemlje, trebao bi se tijekom petogodišnjeg razdoblja usmjeriti na konvergencijske kriterije u smislu opozreivanja, tržišta rada, ulaganja, produktivnosti, socijalne kohezije te kapaciteta javne uprave i dobrog upravljanja u postojećim Ugovorima.

Unutar okvira ekonomskog upravljanja poštovanje kodeksa konvergencije trebalo bi biti preduvjetom za potpuno sudjelovanje u fiskalnom kapacitetu i prema njemu svaka bi država članica trebala podnijeti prijedloge o načinu ispunjavanja kriterija kodeksa konvergencije.

Fiskalni kapacitet europodručja trebala bi popratiti dugoročna strategija za održivost i smanjenje duga te poticanje rasta i ulaganja u zemljama europodručja, čime bi se smanjili ukupni troškovi refinanciranja i omjer duga i BDP-a.

Drugi stup: apsorpcija asimetričnih šokova

S obzirom na snažnu integraciju država članica europodručja, asimetrični šokovi s posljedicama za stabilnost cijelog europodručja ne mogu se potpuno isključiti unatoč naporima u pogledu usklađenja politike država članica, konvergencije i održivih strukturnih reformi.

Stabilizaciju koja se osigurava Europskim stabilizacijskim mehanizmom/europskim monetarnim fondom trebalo bi dopuniti mehanizmima za automatsku apsorpciju šoka.

Stabilizacijom se moraju potaknuti dobre prakse i izbjeći moralni hazard.

Takav sustav mora obuhvatiti jasna pravila o vremenskom okviru mogućih plaćanja i ponovnih plaćanja te mora jasno biti određen u smislu veličine i mehanizama financiranja, dok dugoročno u proračunskom smislu mora biti neutralan.

Treći stup: apsorpcija simetričnih šokova

Budući simetrični šokovi mogli bi destabilizirati cijelo europodručje jer u tom valutnom području još nisu predviđeni instrumenti potrebni za rješavanje nove krize koja bi imala razmjere prethodne krize.

U slučaju simetričnih šokova nastalih zbog manjka unutarnje potražnje rast se ne može pokrenuti samom monetarnom politikom, osobito u kontekstu nulte donje granice. Proračun europodručja trebao bi biti dostatno velik za rješavanje tih simetričnih šokova financiranjem ulaganja kojemu su cilj objedinjivanje potražnje i puna zaposlenost u skladu s člankom 3. UEU-a.

iii. Upravljanje, demokratska odgovornost i nadzor

U ekonomskom upravljanju u europodručju trebala bi prevladati metoda Zajednice.

Europski parlament i nacionalni parlamenti trebali bi imati ojačanu ulogu u obnovljenom okviru ekonomskog upravljanja u cilju povećanja demokratske odgovornosti. To obuhvaća povećanu nacionalnu odgovornost za Europski semestar i reformu međuparlamentarne konferencije predviđene člankom 13. fiskalnog ugovora kako bi mu se pridala veća važnost i razvilo jače parlamentarno i javno mišljenje. Radi poboljšanja odgovornosti nacionalni parlamenti trebali bi nadzirati nacionalne vlade, upravo kao što bi Europski parlament trebao nadzirati europsku izvršnu vlast.

Položaj predsjednika Euroskupine i položaj povjerenika za ekonomska i financijska pitanja mogli bi se sjediniti te bi u tom slučaju predsjednik Komisije tog povjerenika trebao imenovati potpredsjednikom Komisije.

Ministru i ministarstvu financija u Komisiji, koji bi trebali biti potpuno demokratski odgovorni, trebalo bi dodijeliti sva potrebna sredstva i kapacitete za primjenu i provedbu postojećeg okvira ekonomskog upravljanja i za optimizaciju razvoja europodručja u suradnji s ministrima financija država članica europodručja.

Europski parlament trebao bi izmijeniti svoja pravila i organizaciju kako bi se zajamčila puna demokratska odgovornost fiskalnoga kapaciteta pred zastupnicima u EP-u iz država članica koje u njemu sudjeluju.

Četvrtak, 16. veljače 2017.

2. poziva:

- Europsko vijeće da utvrdi smjernice kako je opisano gore, najkasnije do sastanka EU-a u Rimu (u ožujku 2017.), uključujući okvir za dugoročno održivu stabilizaciju europodručja;
- Komisiju da pripremi bijelu knjigu sa zahtjevnim središnjim poglavljem o europodručju i da tijekom 2017. podnese odgovarajuće zakonodavne prijedloge koristeći se svim sredstvima u okviru postojećih Ugovora, uključujući kodeks konvergencije, proračun europodručja i automatske stabilizatore, te da odredi precizan vremenski okvir za provedbu tih mjera;

3. izjavljuje da je spreman finalizirati sve zakonodavne mjere koje ne zahtijevaju promjenu Ugovora do kraja aktualnog mandata Komisije i Europskog parlamenta i pripremiti teren za promjene Ugovora koje su srednjoročno i dugoročno potrebne da se omogući održivo europodručje;

4. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi predsjedniku Europskog vijeća, Komisiji, Vijeću, Euroskupini, Europskoj središnjoj banci, glavnom direktoru Europskog stabilizacijskog mehanizma te parlamentima država članica.
